

Jaarverslag 2017

Goedgekeurd en vastgesteld door Stichting VOS

	Datum	Naam	Functie	Handtekening
Goedgekeurd	26 juni 2018	P. v. Berkel	Directeur – bestuurder Stichting Voorschotense Openbare School	P. v. Berkel:
Vastgesteld	26 juni 2018	A. Overboom	Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Voorschotense Openbare School	A. Overboom:

Inhoudsopgave

Voorwoord	- 4 -
1. Verslag van de Raad van Toezicht /Toezichthoudend orgaan	- 5 -
1.1 Voorwoord	- 5 -
1.2 Activiteiten	- 5 -
1.3 Samenstelling RvT	- 6 -
2. Verslag Medezeggenschapsraad	- 7 -
2.1 Voorwoord	- 7 -
2.2 Vergaderingen en besluiten	- 7 -
2.3 Samenstelling MR (01-01-2018).....	- 8 -
3. Verslag Bestuur	- 9 -
3.1 Voorwoord	- 9 -
3.2 Missie en doelstelling.....	- 9 -
3.3 Organisatiestructuur	- 11 -
3.4 Onderwijs	- 14 -
3.5 Personeel.....	- 18 -
3.6 Huisvesting	- 21 -
3.7 Internationalisering	- 21 -
4. Financiën	- 23 -
4.1 Exploitatieoverzicht 2017 (Incl. toelichting op de resultaten).....	- 23 -
4.2 Financiële positie en kengetallen.....	- 24 -
4.3 Begroting 2018.....	- 26 -
4.4 Beheerslasten.....	- 28 -
4.5 Treasury.....	- 28 -
5. Toekomst en continuïteit	- 29 -
5.1 Ontwikkelingen	- 29 -
5.2 Continuïteitsparagraaf	- 29 -
5.3 Risicoanalyse	- 31 -
Jaarrekening.....	- 32 -
Controleverklaring.....	- 60 -

Voorwoord

Ter afsluiting van het kalenderjaar 2017, heeft u hierbij het jaarverslag van de Stichting Voorschotense Openbare School (VOS). Dit jaarverslag bestaat uit het bestuursverslag en de jaarrekening. Met dit jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de beschikbaar gestelde middelen over het kalenderjaar 2017.

In dit jaarverslag geven we het gevoerde beleid in 2017 weer en kijken we, waar mogelijk, vooruit.

Het jaarverslag is met grote zorg opgesteld met als doel inzicht te geven in het gevoerde beleid in 2017. Mochten er desondanks onduidelijkheden zijn, neemt u dan contact met ons op.

Ter Lips

Multatulilaan

1. Verslag van de Raad van Toezicht /Toezichthoudend orgaan

1.1 Voorwoord

Stichting de VOS heeft een Raad van Toezicht (RvT) die invulling geeft aan het interne toezicht op de school. De Raad van Toezicht is belast met vaststelling dan wel goedkeuring van de begroting, het jaarverslag (inclusief het bestuursverslag en de jaarrekening), het strategisch beleid en eventueel andere daartoe binnen het bevoegd gezag aangewezen besluiten. De RvT draagt zorg voor aanwijzing van de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening. De RvT vervult het werkgeverschap ten opzichte van de directeur-bestuurder. De RvT streeft er hierbij naar invulling te geven aan goed werkgeverschap en heeft daarbij de beschikking tot bevoegdheden ten aanzien van benoeming, schorsing, ontslag en beloning. Daarnaast staat de RvT de directeur-bestuurder en de locatieleiders met raad terzijde en fungeert als klankbord. Daarbij hanteert de RvT als leidraad de kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs, de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen en de naleving van de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs.

1.2 Activiteiten

De RvT is in 2017 gestart als opvolger van het schoolbestuur van Stichting de VOS. Op 1 januari 2017 is de RvT in de plaats gekomen van het voormalige bestuur en zijn de bevoegdheden van bevoegd gezag overgegaan op de directeur van de school, die daarmee directeur-bestuurder werd. De RvT heeft uit haar midden mevrouw A.M. Overboom als voorzitter benoemd en de heer M.P.C. Laurensse als vicevoorzitter. De RvT is in 2017 8 keer bijeen geweest en heeft zich in de reguliere vergaderingen over diverse vraagstukken gebogen. Als eerste wordt de kwaliteit van het onderwijs op de beide locaties van de VOS gevolgd aan de hand van de bereikte resultaten en ook aan de hand van de voortgang van het jaarplan en het strategisch plan. Daarnaast heeft de RvT veel aandacht voor de kwaliteit en het beheer van de beide locaties, voor personele vraagstukken, voor financiën en voor de communicatie met de ouders. In het bijzonder kunnen daarnaast twee externe ontwikkelingen worden genoemd die in 2017 geregeld de aandacht van de RvT hebben gehad. Dit betreft de ontwikkelingen in het onderwijs in Voorschoten waar de gemeente Voorschoten bouwplannen heeft die zullen leiden tot een grotere vraag naar plaatsen op basisscholen. De VOS voelt vanuit de eigen visie een bijzondere inspanningsverplichting om hierin een rol te spelen. De tweede ontwikkeling die de aandacht van de RvT heeft gevraagd zijn de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt waar krapte is ontstaan. We zullen daarin naar creatieve oplossingen moeten zoeken die recht doen aan de eisen die we stellen aan goed onderwijs. Daarbij is de werkdruk voor de leerkrachten een aandachtspunt. Tenslotte heeft de RvT in 2017 een nieuwe accountant aangesteld.

De RvT streeft er steeds naar om goed verbonden te zijn aan de partijen die met elkaar de VOS vormgeven. De leden van de RvT zijn allemaal ouders van kinderen die op de VOS naar school gaan of die dat hebben gedaan. De RvT heeft een constructief contact met de directeur-bestuurder, de locatieleiders, het team en de Medezeggenschapsraad. De leden van de RvT spreken de Medezeggenschapsraad tweemaal per jaar persoonlijk. Desgewenst heeft de RvT contact met externe partijen zoals de Gemeente Voorschoten of collega-scholen in de regio.

1.3 Samenstelling RvT

De Raad van Toezicht bestond in 2017 uit de volgende leden:

- mevr. Annemiek Overboom,
- dhr. Martijn Laurens,
- mevr. Yvette Keen-Middendorp,
- dhr. Cees Dreef,
- dhr. Lars Marijt.

Mevrouw Overboom is bestuurder in de ouderenzorg en heeft in de RvT als voorzitter de portefeuille algemene zaken.

De heer Laurens is ondernemer in de verzekeringsbranche en heeft in de RvT de portefeuille secretaris en ICT.

Mevrouw Keen-Middendorp is controller en heeft in de RvT de portefeuille financiën.

De heer Dreef is advocaat en heeft in de RvT de portefeuille juridische zaken.

De heer Marijt is docent en heeft in de RvT de portefeuille onderwijs en huisvesting.

De leden van de RvT zetten zich onbezoldigd in en ontvangen jaarlijks een onkostenvergoeding van € 500,- per persoon voor hun werk.

De directeur-bestuurder van de VOS is de heer Peter T.A. van Berkel.

Het eerste jaar als RvT is door de leden van de RvT besproken en onderling geëvalueerd in januari 2018.

De RvT heeft kennis genomen van het bestuursverslag van de directeur-bestuurder en kan zich hierin vinden.

De Raad van Toezicht bedankt de directeur-bestuurder, de locatieleiders, het team van de VOS en de leden van de MR voor hun inzet in 2017.

2. Verslag Medezeggenschapsraad

2.1 Voorwoord

De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) verplicht elke basisschool om een Medezeggenschapsraad (MR) te hebben. De MR vertegenwoordigt ouders en personeelsleden en praat namens hen met het schoolbestuur/schooldirectie over beslissingen die hen aangaan. De MR probeert een sfeer van openheid te bevorderen, zodat alle betrokkenen bij school op de hoogte blijven van wat er speelt en daarop kunnen reageren.

De belangrijkste instrumenten van de MR daarbij is het instemming- en adviesrecht. De MR heeft instemmingsrecht op onder meer de onderwijskundige doelstellingen van een school. Dat betekent deze doelstellingen alleen met instemming door de MR kunnen worden opgesteld of gewijzigd. Instemmingsrecht heeft de MR ook bij plannen voor fuseren met een andere school, bij het vaststellen of aanpassen van het schoolreglement en het beleid dat de school heeft om ouders op school te laten helpen.

De MR heeft adviesrecht op de hoofdlijnen van de begroting en over de aanstelling of ontslag van de schoolleiding, over nieuwbouw of een belangrijke verbouwing van de school.

2.2 Vergaderingen en besluiten

Rapporten en (waar nodig) tussentijds informeren ouders

De Medezeggenschapsraad heeft geconstateerd dat de periode tussen het verwachtingsgesprek en het eerste rapport als lang wordt ervaren en dat de informatievoorziening t.a.v. de voortgang in de tussentijd soms tekort schiet. In een aantal specifieke gevallen bleek een aantal ouders verrast door het rapport in februari. In samenspraak met de leerkrachten is een oplossing gevonden. Leerkrachten bepalen tijdens de studiedag in oktober hoe de leerlingen er voor staat, ook in relatie met de afspraken die gemaakt zijn tijdens het verwachtingsgesprek. Op basis hiervan bepaalt de leerkracht of er wel of geen zogenaamd signaleringsgesprek noodzakelijk is. Alle ouders krijgen hoe dan ook bericht.

Uitslag entreetoets groep 7

De uitslagen van de entreetoetsen werden voorheen zonder toelichting aan de leerlingen meegegeven. Dit bleek onvoldoende en onduidelijk.

Afgesproken is de leerlingen de toets uitslag, voorzien van een begeleidend schrijven, mee te geven. Dit begeleidend schrijven kan worden gezien als leeswijzer voor de toets uitslag.

Voorlopig adviesgesprek groep 8

De status van het voorlopig schooladvies m.b.t. het voortgezet onderwijs bleek niet voor alle ouders even duidelijk.

Om onduidelijkheid te voorkomen wordt nu vooraf gemeld wat het voorlopig advies inhoudt en hoe ouders hiermee om kunnen gaan.

Goedgekeurde stukken:

- * Begroting 2017
- * Schoolgids 2017-2018
- * Begroting 2017
- * Meerjaren taalbeleidsplan Engels
- * Pestprotocol
- * Jaarverslag 2016 bestuursverslag, financiële positie en resultaat

- * Jaarrekening 2016
- * Nieuw bestuursmodel
- * Het protocol Leerlingenvervoer April 2017
- * Het luizenprotocol
- * Protocol werving en selectie leden Raad van Toezicht (RvT) van de Stichting Voorschotense Openbare School
- * Klachtenregeling van de Stichting Voorschotense Openbare School

2.3 Samenstelling MR (01-01-2018)

Personeel:

Renske Bronsveld (TL, penningmeester)
Anja du Chatinier (ML)
Mariëlle Lunenburg (TL)
Anja de Prie (TL, secretaris)
Barbara Wolfslag (ML)

Ouders:

Eelco van den Berge (TL)
Daan Goos (ML)
Kirsten van der Sluijs (TL)
Krijn Smalenburg (ML, voorzitter)
Bart Visser (ML)

MRobsDeVOS@gmail.com

3. Verslag Bestuur

3.1 Voorwoord

Per 1 januari 2017 is gestart met een nieuwe bestuursvorm. De stichting wordt bestuurd door een college van bestuur, bestaande uit één natuurlijk persoon, de directeur-bestuurder. Deze vertegenwoordigt de stichting, zolang de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) niet anders bepaalt.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting, onverminderd het bepaalde ten aanzien van de gemeenteraad in deze statuten en de WPO.

Het jaar 2017 jaar kenmerkte zich door onrust binnen het basisonderwijs. Grote zorgen zijn er over de krapte op de arbeidsmarkt, de (toenemende) werkdruk en de salariëring van het onderwijzend personeel.

Deze zorgen worden door het personeel van de VOS gedeeld en ervaren. Het vervangen van afwezige leerkrachten blijkt, in vergelijking met vorige jaren, steeds moeilijker te worden. Dankzij de creativiteit en (extra) inzet van medewerkers, konden groepen van leerkrachten worden voorzien.

De school zal alert moeten blijven op goede potentiële leerkrachten en de wijze van binding. Werkdruk is, vanwege het persoonlijk ervaren, een lastig onderwerp. In verschillende gesprekken is dit thema aan de orde gesteld en zijn acties ondernomen. Dit zal komend jaar niet anders zijn en vervolgstappen zullen worden ondernomen.

Met het vertrek van drie groepen 8 dit jaar, in plaats van de gebruikelijke twee groepen 8, laat het leerlingenaantal een relatief grote daling zien. Landelijk is m.b.t. het leerlingenaantal een dalende lijn te zien. Van belang is dan ook deze ontwikkelingen te blijven volgen. Kansen voor obs. de VOS t.a.v. het leerlingenaantal liggen bij de realisatie van nieuwbouwplannen in Starrenburg III.

3.2 Missie en doelstelling

In augustus 2015 is tijdens een studiedag een traject gestart met als doel de bestaande missie en visie ter herijken. Deze herijkte visie werd in augustus 2016 aan het team gepresenteerd. Per schooljaar zal het team van de beide locaties één visiepijler in de spotlights zetten. In 2016-2017 was dat 'Ontwikkelen vanuit een veilige basis' (Multatulilaan) en 'Leren van en met elkaar' (Ter Lips). In het schooljaar 2017-2018 staan 'Leren van en met elkaar' (Multatulilaan) en 'Ontwikkelen vanuit een veilige basis' (Ter Lips) centraal. Deze pijlers staan als vast agendapunt ter bespreking op elke locatiebijeenkomst.

Missie

Onze leerlingen zijn trots op wie zij zijn en wat zij kunnen. Zij waarderen anderen om diezelfde redenen. Vanuit hun eigen kracht zijn zij voorbereid op hun volgende stap.

Visie

Ontwikkelen vanuit een veilige basis

Met ons openbaar onderwijs leggen we een veilige basis voor de kinderen. Dit is een voorwaarde voor ontwikkeling. We creëren een aantrekkelijke leeromgeving waar fouten maken mag. Het gehele team straalt vertrouwen uit naar de kinderen. Vanuit dit vertrouwen voeren wij gesprekken met de kinderen over hun ontwikkeling.

Ontdekken wie je bent

Vanuit deze veilige basis leren we ieder kind écht kennen; in karakter, leerstijl en interesses. We stellen ons onderwijs zo goed mogelijk af op ieder kind. Wij hechten veel waarde aan de zelfstandigheid van onze kinderen. Dit bevorderen we door ze gedurende hun schooltijd steeds zelfstandiger te laten werken en denken. Dat betekent dat ze niet alleen op het gebied van kennis, maar ook op sociaal gebied, meer en meer verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag.

Voorbereiden op de toekomst

Onze school rust de leerlingen toe, zodat zij zelfstandig en actief kunnen participeren in een geïnternationaliseerde wereld. Onze leerlingen leren kritische denkers te zijn die hun creativiteit inzetten om problemen op te lossen. Daarnaast leggen we ook veel nadruk op samenwerken, zodat zij zich ook ten volle ontwikkelen op sociaal gebied. Zelf werken wij actief samen met ouders als het gaat om burgerschap van de kinderen.

Leren van en met elkaar

Om dit alles waar te kunnen maken is het belangrijk dat we een lerende organisatie zijn. Dat betekent dat we actief van en met elkaar leren en reflecteren op ons handelen. We gebruiken de verschillende kwaliteiten van ons team. Zo creëren wij in teamverband het beste onderwijs voor onze leerlingen en geven wij het goede voorbeeld.

3.3 Organisatiestructuur

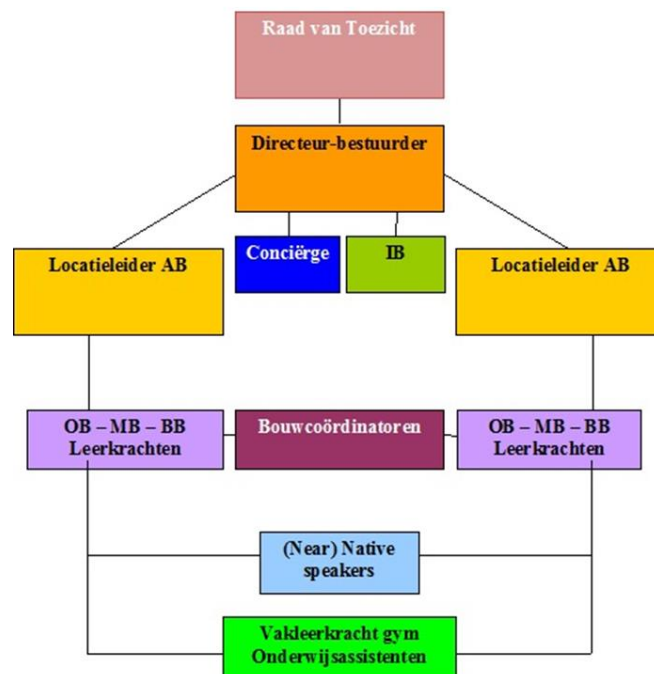
Per 1 december 2016 is gestart met een nieuwe bestuursvorm. In deze bestuursvorm berust de eindverantwoordelijkheid bij de directeur-bestuurder. Het toezicht wordt verricht door een Raad van Toezicht.

Obs. de VOS is verdeeld over twee locaties (Multatulilaan, Ter Lips). Per locatie is de dagelijkse leiding in handen van een locatieleider/adjunct-directeur. Per drie weken wordt een locatiebijeenkomst gehouden, geleid door de betreffende locatieleider/adjunct-directeur. Samen met de directeur-bestuurder vormen de locatieleiders het managementteam (MT). Gemiddeld komt het managementteam één keer per drie weken bij elkaar.

De locatieleider/adjunct-directeur heeft wekelijks, op de locatie, contact met de directeur-bestuurder.

Onderwijsinhoudelijke zaken worden maandelijks, per bouw (groepen 1-2, 3 t/m 5, 6 t/m 8), besproken. Voorafgaand aan de bouwvergaderingen is een bouwcoördinatorenoverleg, waarbij de bouwcoördinatoren en het MT aanwezig zijn.

Met de intern begeleider (IB) wordt per zes weken, of eerder indien de noodzaak daartoe is, de stand van zaken rondom de zorg besproken tijdens de MT-IB bijeenkomst.

- **De Medezeggenschapsraad**

Iedere school in het basisonderwijs heeft een Medezeggenschapsraad (MR). Dit wettelijk verplichte orgaan denkt mee, stemt of adviseert in zaken die met school te maken hebben. De MR bestaat uit vijf ouders en vijf teamleden. Zij vertegenwoordigen de ouders, de kinderen en het schoolteam. De MR denkt mee met het bestuur en adviseert en/of verleent instemming

bij zaken die het beleid van de school als geheel betreffen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om zaken als huisvesting, onderwijskwaliteit, schoolplan, schoolgids, begroting en formatie. Leden van de MR worden voor twee jaar gekozen. Iedere twee jaar wordt kenbaar gemaakt wie uit de MR vertrekken en welke plaatsen beschikbaar komen. Indien nodig worden verkiezingen uitgeschreven. De verkiezingen vinden voor de zomervakantie plaats. Tijdens de jaarvergadering, medio oktober, zullen de namen van de gekozen MR leden bekend worden gemaakt in de nieuwsbrief van de school en op de website. De MR vergadert om de vier à zes weken. Deze vergaderingen zijn openbaar. De directeur-bestuurder woont een deel van de vergadering bij. Daarnaast is tussentijds overleg tussen een afvaardiging van de MR en het bestuur. Minimaal twee keer per jaar houdt de Raad van Toezicht een gesprek met de MR.

- **Code Goed Bestuur**

Het bestuur hanteert als leidraad voor de kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs, de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen de Code Goed Bestuur van de PO-raad.

- **Klachtenregeling**

De school heeft een klachtenregeling vastgesteld. Deze is in te zien op de site:

<http://www.obsdeVOS.nl/onze-school/informatie/protocollen>

In geval van klachten kan het beste eerst op school worden gemeld bij de groepsleerkracht, de directie of bij een van de twee contactpersonen op school.

Indien het overleg met de school geen oplossing biedt, kan contact worden opgenomen met de externe vertrouwenspersoon. Deze externe vertrouwenspersoon is voor onze school te bereiken via de GGD Zuid-Holland Noord: externevertrouwenspersoon@ggdhm.nl

De school is voor de behandeling van klachten tevens aangesloten bij een onafhankelijke klachtencommissie: de Landelijke Klachtencommissie (LKC).

Ook is het mogelijk om naar de onderwijsinspectie te gaan en de vertrouwensinspecteur in te schakelen.

In 2017 zijn geen klachten gemeld.

- **Maatschappelijk verantwoord ondernemen**

In 2016 hebben de gemeenten Voorschoten en Wassenaar in Wassenaar een eerste opvang locatie voor vluchtelingenkinderen in de leeftijd van 6 – 12 jaar gerealiseerd. Vanwege het gering aantal leerlingen en vanwege de financiële lasten, is deze locatie per 1 augustus 2017 gesloten. De leerlingen zijn geplaatst in de basisscholen in beide gemeenten.

Overigens zijn er in 2017 geen zaken geweest van politieke of maatschappelijke impact. Tevens hebben zich geen zaken voor gedaan m.b.t. de maatschappelijke effecten van het ‘ondernemen’.

- **Leerlingaantallen en kenmerken**

Teneinde inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de leerlingaantallen, heeft de gemeente Voorschoten opdracht gegeven hiervoor prognoses op te stellen. Pronexus¹

¹ Voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs heeft Pronexus prognosemethoden ontwikkeld waarmee integrale leerlingprognoses kunnen worden opgesteld. Deze prognoses zijn goedgekeurd door de VNG en het Ministerie van OCW.

heeft een methode ontwikkeld waarmee leerlingprognoses kunnen worden opgesteld.

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de ontwikkeling van het leerlingenaantal, afgezet tegen de prognose van Pronexus. Het leerlingenaantal per jaar is het leerlingenaantal op de teldatum, 1 oktober, van het jaar daarvoor.

In het schooljaar 2017-2018 is, vergeleken met voorgaande jaren, een relatief grote daling van het leerlingenaantal waarneembaar: -15 leerlingen. De oorzaak hiervan is het vertrek van drie groepen leerjaar 8 in augustus 2017 (totaal 75 lln.). De jaren daarvoor verlieten per einde schooljaar jaarlijks twee groepen 8 de school (2014: 63 lln., 2015: 51 lln., 2016: 58 lln.).

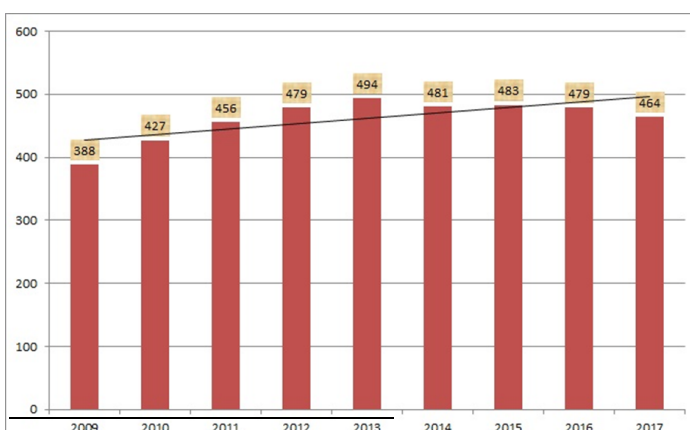
Jaar ²	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal 4 t/m 7 jarigen	236	235	221	225					
Totaal lln. De VOS	481	483	479	464					
Toe-/afname lln. aantal	- 13	-2	-4	-15					
Prognose Pronexus	481	483	472	458	450	448	445	438	435
Vershil t.o.v. prognose			7	6					

Ten opzichte van het jaar 2017 (479 leerlingen), is het leerlingenaantal voor 2018 met 15 leerlingen gedaald. Op 1 oktober 2017 bedroeg het leerlingenaantal 464.

Evenals vorige jaren, kon ook in 2017 niet aan alle kinderen die op school geplaatst zouden willen worden, een plek worden gegeven. Dit leidde ertoe dat een aantal kinderen op een wachtlijst is geplaatst. Het betreft vooral leerlingen voor de groepen 1 t/m 4. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren licht zal dalen.

De gemeente Voorschoten is voornemens woningen te bouwen in het gebied Starrenburg III. Door de realisatie van deze woningen (\pm 300) zal het aantal basisschoolleerlingen toenemen. Gezien de ligging van obs. de VOS, locatie Ter Lips, is de verwachting dat het merendeel van deze basisschoolleerlingen zich daar zal aanmelden. Hiermee is in de prognose van Pronexus reeds rekening gehouden.

Wanneer wordt gestart met de bouw van Starrenburg III is nog niet bekend.

² De leerlingenaantallen zijn de aantallen op de teldatum, 1 oktober, van het voorgaande jaar.

Ontwikkeling van de leerlingenaantallen in Voorschoten*:

School	1-10-2008	1-10-2009	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	Vershil
Obs de VOS	345	388	427	456	479	494	481	483	479	464	- 15
Nuts	250	251	250	250	251	254	254	248	241	242	+ 1
Regenboog	340	341	335	332	310	306	319	328	344	326	-18
De Vink	312	263	227	242	241	241	224	214	217	225	+ 8
Emmaus	260	284	287	289	313	321	323	321	325	323	- 2
Het Kompas	393	379	367	363	365	386	389	396	420	409	- 11
Fortgens	222	232	228	231	228	229	232	223	228	223	- 5
G. Deynoot	232	226	227	229	225	226	228	227	229	232	+ 3
Totaal:	2.354	2.364	2.348	2.392	2.412	2.457	2.450	2.440	2.483	2.444	- 39
Toe-/afname		10	16	44	20	45	7	10	43	39	

3.4 Onderwijs

- **Onderwijskundig beleid en onderwijsresultaten**

Uitgangspunt voor het onderwijskundig beleid zijn de vier pijlers waarmee de visie wordt vormgegeven:

- Ontwikkelen vanuit een veilige basis

Wij proberen een veilige basis voor de kinderen te creëren door goed naar kinderen te luisteren en duidelijke regels en afspraken te maken. Ten aanzien van omgaan met elkaar biedt de methode 'De Vreedzame School' ons voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Door aan te sluiten bij het niveau van de individuele leerling, ontstaat bij de leerling een gevoel van competent zijn bij het verwerken en opdoen van nieuwe leerstof. Dit is een voorwaarde om zich, vanuit zelfvertrouwen, verder cognitief te ontwikkelen. Door het voeren van (leer)gesprekken met leerlingen ontstaat duidelijkheid t.a.v. verwachtingen.

- Ontdekken wie je bent

Aansluiten bij het kennisniveau van de leerling, maar ook bij de sociaal emotionele ontwikkeling, vereist goede kennis van de leerkracht van het betreffende kind. Een goede overdracht, regelmatige observaties, resultaatmetingen en gesprekken, verschaffen de leerkracht die benodigde kennis.

Gaandeweg de leerjaren wordt de zelfstandigheid van leerlingen vergroot. De inzet van technische hulpmiddelen draagt hieraan bij op cognitief gebied. Klassenvergaderingen en mediators zijn voorbeelden van hoe we kinderen meer verantwoordelijkheid geven voor hun gedrag.

- Voorbereiden op de toekomst

Zelfstandig kunnen werken en daarmee verantwoordelijkheid nemen voor de eigen ontwikkeling helpt kinderen in de groei naar volwassenheid. Van belang hierbij is dat zij zich als wereldburger kunnen bewegen. De kennis van de Engelse taal achten wij daarbij van groot belang.

Aandacht zal moeten worden besteed aan de 21^e eeuwse vaardigheden.

- Leren van en met elkaar

Om dit alles waar te kunnen maken is het belangrijk dat we een lerende organisatie zijn. Dat betekent dat we actief van en met elkaar leren en reflecteren op ons handelen. Om deze redenen kijken leerkrachten bij elkaar in de les en hebben zij hierover een gesprek. Deze

gesprekken zijn toekomstgericht, verhelder de oorzaken van problematiek en geven de mogelijkheid het functioneren en de professionele ontwikkeling te belichten.

We gebruiken de verschillende kwaliteiten van ons team. Dit is terug te zien bij de invulling van de functiemix (specialisatie op het gebied van: gedrag, Nederlandse taal, Engelse taal, rekenen & wiskunde en ICT). Zo creëren wij in teamverband het beste onderwijs voor onze leerlingen en geven wij het goede voorbeeld.

Computerondersteund onderwijs.

ICT, media en technologie zijn ondersteunend aan het leer- en ontwikkelingsproces van kinderen en onderwijs.

Computers en laptops worden in alle groepen ingezet. Deze worden vooral ingezet om zelfstandig kennis te vergaren. Daarnaast worden de computers ingezet ter ondersteuning van bijvoorbeeld het reken- en taalonderwijs. Het geeft de school extra mogelijkheden om expliciet te kunnen bieden. ICT is geen doel op zich, maar een middel voor effectief en doelmatig onderwijs.

In de groepen 6, 7 en 8 wordt gewerkt met Snappet. Na het volgen van de klassikale instructie verwerken de kinderen de lesstof van rekenen en spelling digitaal op hun eigen niveau.

De wijze van inzet en de plaats van deze technologie binnen het onderwijs, is een onderwerp van discussie. In 2017 is gestart met het opstellen van een visiedocument, op grond waarvan binnen het team, de MR, het bestuur en de Raad van Toezicht, de discussie omtrent de verdere ontwikkeling van het onderwijs ondersteund door ICT zal worden gevoerd. Dit document zal een dynamisch karakter hebben, immers de ontwikkelingen op dit gebied zijn veelvuldig en vinden in relatief korte tijd plaats.

Doorgaande lijn groep kleuters - groep 3

Met de start van het schooljaar 2017-2018 is begonnen met het uitvoeren van activiteiten, met als doel de overgang van de kleutergroep naar groep 3 soepeler te laten verlopen.

Ondersteuning

Om de onderwijskwaliteit te waarborgen zijn twee intern-begeleiders aangesteld. Onder verantwoordelijkheid van, en in nauwe samenwerking met het managementteam, bewaken de intern begeleiders de zorg voor de leerlingen.

Twee keer per jaar worden de resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem geanalyseerd, geïnterpreteerd op school en vervolgens besproken met het managementteam. Daar waar nodig worden verbeteringsplannen opgesteld.

Eens per jaar worden de resultaten van de CITO-eindtoets geanalyseerd. Deze analyse wordt besproken binnen het managementteam, de MR en gepresenteerd aan de Raad van Toezicht.

Op school werken twee onderwijsassistenten. Hun taken zijn verdeeld. Een van de onderwijsassistenten geeft begeleiding aan de onderbouwleerlingen, de andere begeleidt de leerlingen van de bovenbouw. Deze medewerkers zijn op beide locaties aanwezig.

Naast 'eigen' mensen werken externen op school. Het betreft hier: schoolbegeleiders die ondersteuning en/of training bieden m.b.t. de verdere ontwikkeling van de school en ondersteuners die aanvullende diensten bieden voor leerlingen die dit behoeven.

Samenwerking basisscholen Voorschoten

Op initiatief van het Directeuren Beraad Voorschoten (DBV) is in 2016 een voortrekkersgroep geformeerd, met als doel uit te zoeken op welke punten in gezamenlijkheid opgetrokken kan worden bij specifieke problematiek. Tevens wilde men nagaan op welke wijze de expertise die aanwezig is op de verschillende scholen gedeeld kan worden.

In januari 2017 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden. Hierbij waren enkele directeuren en intern-begeleiders als afvaardiging aanwezig.

Tijdens een overleg in oktober 2017 waarbij de intern-begeleiders en de directeuren van de scholen uit Voorschoten aanwezig waren, is afgesproken te gaan kijken naar:

- mogelijke samenwerking tussen (een aantal) scholen op het gebied van bovengemiddelde begaafdheid;
- de mogelijkheid een studiedag te organiseren voor alle Voorschotens basisscholen.

De VOS heeft in 2015 het voorzitterschap en de verslaglegging van de bijeenkomsten van de directeuren in het kader van passend onderwijs (Kring Voorschoten) op zich genomen tot augustus 2017. Sindsdien berust de verslaglegging van de Kring Voorschoten bij de VOS, alsmede het voorzitterschap van het DBV.

Sociale competentie en democratisch burgerschap: 'De Vreedzame school'

In het schooljaar 2015 – 2016 is een start gemaakt met de invoering van de methode 'De Vreedzame School'. Deze methode is inmiddels niet meer weg te denken uit ons huidige onderwijs. Het lerarenteam is gedurende drie jaar getraind in de wijze van werken met deze methode.

Onderwijsresultaten

Hieronder geven wij de schoolgemiddelden weer van de Cito eindtoetsen en de bijbehorende landelijk gemiddelden. Tevens geven we aan hoeveel leerlingen naar de verschillende soorten voortgezet onderwijs zijn gegaan, de zgn. uitstroomgegevens.

M.b.t. de resultaten op de Cito-eindtoets scoort de school in de periode 2011-2017: voldoende. Op grond van de adviezen voor het voortgezet onderwijs die gegeven zijn in 2017, was een hoger resultaat van de Cito eindtoets verwacht. Een exacte oorzaak hiervan is moeilijk te geven. Mogelijk dat een aantal leerlingen de toets minder van belang acht, daar zij voorafgaand aan de toets reeds ingeschreven zijn op het vervolgonderwijs.

Schooljaar	Schoolgemiddelde	Landelijk gemiddelde
2011	534,3	535,1
2012	532,8	535,1
2013	536,6	534,7
2014	537,6	536,5
2015	537,8	534,8
2016	534,9	534,5
2017	536,7	535,1

Uitstroom

Weergave Aantal leerlingen per advies VO

	vwo	havo/v wo	havo	havo/v-t	vmbo	vmbo-t	vmbo laager	overig	overige	Totaal
2007 / 2008	7	2	2	3		1				15
2008 / 2009	10	9	7	5	3	7	9			50
2009 / 2010	11	5	6	7	6	5	8			48
2010 / 2011	3	2	9	1	7	10	4			36
2011 / 2012	10	7	4	1	6	3	13			44
2012 / 2013	11	2	13	2		11	7	1		47
2013 / 2014	22	7	7		7	14	7			64
2014 / 2015	21	3	7			14	6			51
2015 / 2016	17	1	15		4	14	6		2	59
2016 / 2017	38	2	11	3	1	9	11			75
	145	40	79	21	34	86	71	1	2	479

• Zorgstructuur

Wij volgen de ontwikkeling van leerlingen aan de hand van methode gebonden toetsen. Deze worden afgenomen nadat de leerlingen enkele weken met nieuw aangeboden stof hebben gewerkt. Het doel is te kijken of de aangeboden stof wordt beheerst.

Daarnaast volgen wij de ontwikkeling van leerlingen met het Kleuter Volgstelsel (leerlingen groep 1-2) en met behulp van het Cito leerlingvolgstelsel. Hierdoor zijn wij in staat een leerachterstand of – voorsprong te signaleren.

Voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling en de veiligheidsbeleving van leerlingen maken wij gebruik van ZIEN!

Wij trachten de zorg voor leerlingen zoveel mogelijk binnen de groep aan te bieden. Uitgangspunt hierbij zijn de ontwikkelingsmogelijkheden en talenten van het kind. Indien dit aanbod niet toereikend is, wordt de hulp van de interne begeleiders ingeschakeld. Zij kunnen de hulp inroepen van externen zoals:

- het ondersteuningsteam om vast te stellen wat de juiste ondersteuning zou kunnen zijn en hoe deze in te roepen;
- het expertteam: deskundigen die gespecialiseerd zijn in ondersteuning aan kinderen en Leerkrachten op het gebied van gedrag, motoriek, taalontwikkeling, kinderen met een ontwikkelingsachterstand, of juist kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Bovengenoemde deskundigen zijn veelal werkzaam bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, bij het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden en de Ambulante Educatieve Dienst (AED).

Uitstroom SBO 0,4 %

Uitstroom SO 0,0 %

• Schakelklas

Vanwege gezinshereniging van vluchtelingen moest een oplossing worden gevonden voor het geven van onderwijs aan vluchtelingkinderen. De basisscholen van Voorschoten en Wassenaar hebben, i.s.m. de beide gemeenten, een schakelklas ingericht in Wassenaar. In augustus 2017

is deze schakelklas opgehouden te bestaan, wegens een gering aantal deelnemende leerlingen en de hoge kosten die deze voorziening met zich meebracht.

- **Oudertevredenheidsonderzoek**

In mei namen wij een oudertevredenheidsonderzoek af. Van de gevraagde ouders heeft 44% deze peiling ingevuld. Dit onderzoek richtte zich op de thema's:

- * Onderwijsleerproces,
- * Planmatige ondersteuning,
- * Schoolcultuur,
- * Samenwerking met Ouders,
- * Organisatiemanagement,
- * Imago

Per thema werden vragen gesteld over verschillende onderwerpen, zoals: het leef- en leerklimaat in de groep en op school, de leerling ondersteuning, de schoolcultuur en de informatievoorziening, deskundigheid van personeel, de huisvesting en de resultaten van het onderwijs.

Resultaten van het oudertevredenheidsonderzoek.

In totaal scoort de school op:

- 9 onderwerpen boven het landelijk gemiddelde. Dit is 69%
- 3 onderwerpen gelijk aan het landelijk gemiddelde. Dit is 23%
- 1 onderwerp onder het landelijk gemiddelde. Dit is 8%. Het betreft hier het onderwerp 'Informerer'. (Hoewel dit onder het landelijk gemiddelde ligt (0,1), scoort de school op dit onderwerp toch voldoende)

3.5 Personeel

Personele bezetting

Totaal aantal Fulltime medewerkers:	10
Totaal aantal Parttime medewerkers:	28

Personeelssterkte per arbeidsrelatie

Type aanstelling		Totaal	Fulltime	Parttime
Reguliere betrekking	Aantal Personen	38	10	28
	Bezetting (wtf) ³	27,5478	10,0000	17,5478

Personeelssterkte per deeltijdcategorie

Totaal		Deeltijd (WTF) cohort					
		0 - 0.2	0.2 - 0.4	0.4 - 0.6	0.6 - 0.8	0.8 - 1.0	>= 1.0
Aantal Personen	38	0	2	9	12	5	10
Bezetting (wtf)	27,5478		0,6725	4,6062	7,9410	4,3281	10,0000

³ Werktijdsfactor

Personeelssterkte per functiegroep

Functiegroep		Totaal	Fulltime	Parttime
Leraren	Aantal Personen	30	8	22
	Bezetting (wtf)	21,2653		
Adjunct-directeuren	Aantal Personen	2	1	1
	Bezetting (wtf)	1,9273		
OOP ondersteunend/ facilitair personeel	Aantal Personen	1	0	1
	Bezetting (wtf)	0,8000		
Algemeen directeur	Aantal Personen	1	0	1
	Bezetting (wtf)	0,6954		
OOP algemeen personeel	Aantal Personen	3	1	2
	Bezetting (wtf)	2,1000		
Vakleraren	Aantal Personen	1	0	1
	Bezetting (wtf)	0,7598		

Personeelssterkte per geslacht

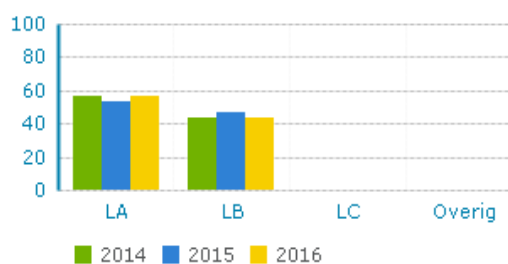
Geslacht		Totaal	Fulltime	Parttime
Vrouw	Aantal Personen	31	8	23
	Bezetting (wtf)	21,8653		
Man	Aantal Personen	7	2	5
	Bezetting (wtf)	5,6825		

Personeelssterkte per leeftijdscategorie

Totaal		Leeftijd cohort										
		0/19	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal Personen	38	0	2	3	4	5	5	2	5	5	7	0
Bezetting (wtf)	27,5478		1,6000	2,0425	3,6918	3,3978	2,9245	2,0000	4,2382	3,2705	4,3825	

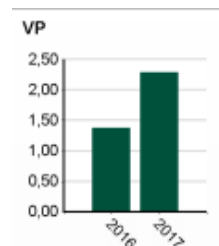
Functieoverzicht

Schaal	Totaal	Totaal fte	Fulltime	Parttime
0003	1	0,8000		1
0004	3	2,1000	1	2
LA	17	11,3074	4	13
LB	14	10,7177	4	10
AB	2	1,9273	1	1
DC	1	0,6954		1

Ziekteverzuim

	Aantal medewerkers		Verzuimpercentage	
	2016	2017	2016	2017
Totaal	46	46	1,38	2,29

In vergelijking met 2016 is het aantal leerkrachten afgenomen met 1 fte. Dit vanwege het vertrek van 3 groepen 8 per 1 augustus 2016. Per 1 augustus 2017 heeft 1 fulltime leerkracht een werkring elders gevonden. Deze leerkracht, tevens gedragsspecialist, is opgevolgd door een ervaren duo. Eén van beide leerkrachten is eveneens gedragsspecialist.

Vanwege de inzet van een onderwijsassistent is het totaal aantal fte in salarisgroep 4 verhoogd met 0,6 fte.

In vergelijking met 2016 is het aantal leerkrachten in de LB-functie met 1 toegenomen (zorg). Het totaal aantal fte is echter met 0,3020 afgenomen. Dit vanwege het feit dat 1 leerkracht in de LB functie minder is gaan werken en 1 fulltime leerkracht in de LB functie is opgevolgd door een parttime leerkracht in deze specialisatie.

Het ziekteverzuim is in 2017 toegenomen met 0,91%. Het verzuimpercentage van 2017: 2,29% ligt onder het landelijk verzuimpercentage van 2016: 6,3%. Verwacht wordt dat ook het verzuimpercentage van 2017 onder het landelijk gemiddelde zal liggen.

Scholing

In het jaar 2017 is zowel individueel als door het gehele team scholing gevolgd.

De reeds ingezette scholing m.b.t. de methode 'De Vreedzame School' heeft in 2017 voor het gehele team een vervolg gehad. De scholingsbijeenkomsten vonden plaats op studiedagen en is inmiddels afgerond.

Op de volgende gebieden heeft scholing plaatsgevonden:

Engels:

- Classroom English, t.b.v. het geven van lessen in het Engels (3 pers.)
- Coördinator Vroeg Vreemde Talen Onderwijs (VVTO) (2 pers.)
- Studiereis Malta (6 pers.) (Internationalisering en vaardigheidsvergroting in het Engels)

Herregistratie (adjunct)directeur (2 pers.)

Het Jonge Kind:

- Regionale studiedag het jonge kind (10 pers.)

ICT:

- Begeleiding en advies (2 pers.)
- Netwerkbijeenkomsten m.b.t. ICT PROO-Leiden (2 pers.)

Interne begeleiding:

- Handelings Gericht Werken (2 pers.)
- Congres interne begeleiding (1 pers.)
- Master SEN: Begeleiding (1 pers.)

Nederlandse taal:

- Opleiding taalspecialist (2 pers.)

Studiedagen:

- De Vreedzame school
- Opstellen groepsplannen
- Visiepijler

Veiligheid:

- Opleiding anti-pestcoördinator (2 pers.)
- BHV (11 pers.)
- EHBO (1 pers.)

Gevoerd beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

Getracht wordt de totale omvang van de personele bezetting zoveel mogelijk af te stemmen op de beschikbare formatie en niet meer personeel te benoemen dan betaald kan worden. Er zijn niet meer personele verplichtingen (tussen de 82,0 % en 83,0 % van de totale lasten) aangegaan dan binnen de begroting past.

Er waren geen RDDF-plaatsingen in het schooljaar 2016-2017 en er is dus ook geen ontslag geëffectueerd op basis daarvan. In het kader van het formatieplan 2017-2018 zijn geen medewerkers in het RDDF geplaatst.

3.6 Huisvesting

Per 1 januari 2015 valt ook het buitenonderhoud onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Een Integraal Huisvestingsplan zal worden opgesteld door de gemeente Voorschoten. De school neemt deel aan het overleg dat de gemeente organiseert in het kader van de huisvesting.

Tevens neemt de school deel aan het overleg omtrent het huisvesten van nieuwkomers binnen de gemeente.

In 2016 is een startgemaakt met het vervangen van de digitale schoolborden door touchscreens. In 2017 zijn 4 digitale schoolborden vervangen. Ditzelfde aantal zal in 2018 worden vervangen.

Obs. de VOS is gehuisvest in twee goede gebouwen. Een meerjarenonderhoudsplan voor de locatie Multatulilaan is opgesteld door een externe partij. In 2017 is gestart met werkzaamheden aan de trap in de entree van de school. Gaandeweg 2018 zal het schilderwerk ter hand worden genomen.

In 2017 is gestart met binnen schilderwerkzaamheden in de locatie Ter Lips. Een meerjarenonderhoudsplan m.b.t. het interieur zal in 2018 worden opgesteld.

3.7 Internationalisering

Internationalisering in het primair onderwijs is in ontwikkeling. Internationalisering kan zowel betrekking hebben op beleidsontwikkelingen als op de inrichting van het onderwijs zelf. De leerlingen van obs de VOS krijgen vanaf groep 1 t/m groep 8 Engels van de native- of de near-native speaker. Hierbij wordt gewerkt met de methode Early Bird.

Een aantal medewerkers is op studiereis naar Malta geweest waar zij hebben deelgenomen aan de training: Internationalisering en vaardigheidsvergroting in het Engels, georganiseerd door het Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training.

Het beleid is erop gericht de huidige werkwijze van internationalisering te continueren. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is een partnerschool 'over de grens' te vinden.

4. Financiën

4.1 Exploitatieoverzicht 2017 (Incl. toelichting op de resultaten)

Samenvatting				
	Begroting 2017	Begroting t/m 2017 12	Exploitatie t/m 2017 12	Exploitatie t/m 2016 12
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen	2.171.595,00	2.171.595,00	2.300.665,80	2.168.296,84
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	16.000,00	16.000,00	20.592,25	20.385,10
3.5 Overige baten	18.500,00	18.500,00	45.919,47	39.371,89
Totaal 3 Baten	2.206.095,00	2.206.095,00	2.367.177,52	2.228.053,83
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	1.820.257,00	1.820.257,00	1.849.228,01	1.806.602,04
4.2 Afschrijvingen	58.528,00	58.528,00	58.719,02	52.729,75
4.3 Huisvestingslasten	126.500,00	126.500,00	152.692,33	120.505,54
4.4 Overige lasten	201.300,00	201.300,00	222.217,94	222.790,52
Totaal 4 Lasten	2.206.585,00	2.206.585,00	2.282.857,30	2.202.627,85
5 Financiële baten en lasten				
5.1 Rentebaten	2.500,00	2.500,00	3.365,51	7.239,39
Totaal 5 Financiële baten en lasten	2.500,00	2.500,00	3.365,51	7.239,39
9 Resultaat				
9.1 Buitengewoon resultaat	0,00	0,00	0,00	-32.665,37
Totaal 9 Resultaat	0,00	0,00	0,00	-32.665,37
Resultaat	2.010,00	2.010,00	87.685,73	32.665,37

Exploitatie overzicht

Printdatum: 19-3-2018

Pagina 1 van 5

Toelichting op de resultaten

Het positieve exploitatieresultaat van 2017 is € 87.685. In de begroting van 2017 was uitgegaan van een positief resultaat van € 2.010. Het resultaat is ruim € 85.675 boven de begroting uitgekomen.

Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

- De baten zijn in totaal ruim € 161.000 hoger uitgevallen dan begroot. De **rijksbijdragen** vielen € 129.070 hoger uit dan verwacht. Het betreft hier o.a. groeibekostiging en nabetalings (2016/2017). De oorzaak hiervan ligt in het feit dat bij het opstellen van de begroting deze bedragen niet bekend waren. **Overige rijks- en overheidsbijdragen** vielen € 4.500 hoger uit dan begroot. De gemeentelijke bijdrage was bij het opstellen van de begroting gesteld op € 10.000,-. Deze viel hoger uit. **Overige baten** van bijna € 23.000 waren niet begroot. Hieronder valt de ontvangen bonus van het Vervangingsfonds van totaal ruim € 17.000.
- De lasten zijn in totaal ruim € 76.000 hoger uitgevallen dan begroot. De **personeelskosten** vielen € 29.000 hoger uit dan begroot, het betreft hoofdzakelijk vervangingskosten die voor eigen rekening kwamen (€ 20.000).

De kosten voor **huisvesting** waren € 26.000 te laag begroot. In de begroting is het binnen schilderwerk van de locatie Ter Lips (€ 8.500,-) niet opgenomen en is € 20.000,- meer gedoteerd voor de onderhoudsvoorziening dan gepland.

Aan **overige lasten** is € 21.000 meer uitgegeven. Het betreft hoofdzakelijk hogere kosten voor PR en licenties/software aanschaf.

3. Maandelijkse vindt monitoring van de exploitatie plaats, om na te gaan of de uitgaven 'in de pas' lopen en of er moet worden 'bijgestuurd'.

4.2 Financiële positie en kengetallen

De financiële positie van de VOS is goed te noemen. Het verwachte teruglopend leerlingaantal zal, daar deze is gekoppeld aan de financiering, er de oorzaak van zijn dat de baten in de toekomst iets zullen afnemen. Op grond van de prognoses (pag. 12) zullen dit geen grote bedragen zijn. Daarbij moet rekening worden gehouden met een toename van middelen vanuit het rijk, bijv. in het kader van de werkdrukvermindering.

De Stichting is niet actief op het gebied van investeringen buiten de school om en zal dat in de toekomst zo houden.

De financiële positie van de Stichting en de ontwikkelingen in baten en lasten treft u aan in onderstaande overzichten. De gegevens zijn ontleend aan de in de jaarrekening opgenomen balans en rekening van baten en lasten. Bedragen in duizenden euro's.

Balans per 31 december 2017 en 2016 ³					
Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa	300	302	Eigen vermogen	1.276	1.188
Vorderingen	179	162	Voorzieningen	257	216
Liquide middelen	1.275	1.172	Schulden	221	232
	1.754	1.636		1.754	1.636

Rekening baten en lasten 2017 en 2016 ⁴					
Baten	2017	2016	Lasten	2017	2016
Ministerie OCW	2.301	2.168	Personele lasten	1.849	1.807
Gemeente	21	21	Afschrijvingen	59	53
Overige baten	46	39	Huisvestingslasten	153	120
Baten vermogen	3	7	Overige instellingslasten	222	223
			Resultaat	88	32
	2.371	2.235		2.371	2.235

³⁻⁴ bedragen x € 1.000

Aan de balans en rekening van baten en lasten kunnen de onderstaande kengetallen worden ontleend. Voor een uitgebreid overzicht van relevante kengetallen verwijzen wij u naar de betreffende pagina in de jaarrekening.

Kengetallen	2017	2016
Liquiditeitsratio	6.57	5,76
Solvabiliteitsratio (excl. overige reserves en voorzieningen)	0.73	0,73
Solvabiliteitsratio (incl. overige reserves en voorzieningen)	0.87	0,86

Kengetallen	2017	2016
Personele lasten in % van totale lasten	81.0%	82,0%
Resultaat in % van totale baten	3.7%	1,4%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	97,2%	97,3%

Toelichting op de balans:

Activa

Materiële vaste activa:

Het totaal van de materiële vaste activa bedraagt per 31-12-2017 € 300.000. Dit is een zeer lichte afname (0,7%) van € 2.000 ten opzicht van 31-12-2016. Dit is grotendeels toe te schrijven aan het investeringsbedrag (€179.035) voor ICT en computers (4 touchscreens met bijbehorende computers), waardoor de afschrijving t.o.v. 2016 voor ICT en computers is toegenomen.

Financiële vaste activa:

Het betreft hier waarborgsommen.

Vorderingen:

De vorderingen zijn in 2017 met € 17.000 (10,5 %) toegenomen ten opzichte van 2016 en bedragen per 31-12- 2017 € 179.000. De toename betreft met name transitoria: € 22.600

Liquide middelen:

De liquide middelen zijn in 2017 met € 103.000 toegenomen tot € 1.275.000.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen neemt toe met het resultaat van 2017 ad. euro 87.685 tot euro 1.275.858 (zie jaarrekening).

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gestegen naar € 257.000, een toename van € 41.000.

Het betreft hier een toename van de voorzieningen voor jubilea en onderhoud gebouwen.

Schulden

Ten opzichte van 2016 is deze post met € 11.000 (4,7%) afgenomen. Het betreft hier vermindering van kortlopende schulden zoals het te betalen loonbelasting en premie, premie Vervangingsfonds, vakantiegeld en -dagen.

4.3 Begroting 2018

De begroting voor 2018 geeft het volgende beeld.

Begroting 2018 ten opzichte van de realisatie 2017 ⁵					
Baten			Lasten		
	2018	2017		2018	2017
Ministerie OCW	2.243	2.301	Personele lasten	1.860	1.849
Gemeente	11	21	Afschrijvingen	54	59
Overige baten	20	46	Huisvestingslasten	159	153
Baten vermogen	3	3	Overige lasten	204	222
			Resultaat	0	88
totaal	2.277	2.371	totaal	2.277	2.371

Toelichting bij de Begroting 2018

De begroting voor 2018 is opgesteld aan de hand van de gerealiseerde kosten en opbrengsten in 2017 en het door het bestuur van De VOS voorgenomen beleid.

De begroting sluit met een positief resultaat van € 62,-. Een bescheiden resultaat. De ervaring leert dat in de tweede helft van het jaar het ministerie van Onderwijs een herberekening over het voorgaande jaar maakt, hetgeen in het verleden leidde tot een toename van de inkomsten. Indien dit in 2018 ook het geval is, zal het resultaat 2018 hoger uitvallen dan verwacht.

Baten

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen worden toegekend op grond van het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2017. Uitgangspunt bij de leerlingenaantallen voor de jaren 2019 en 2020, is de prognose, opgesteld door Pronexus (Leerlingenprognose en ruimtebehoefte basisonderwijs 2016, pag. 7) in opdracht van de gemeente Voorschoten. De verwachtingen geven aan dat in de komende jaren het leerlingen aantal licht zal dalen (2018: 450, 2019: 448, 2020: 445) Deze leerlingdaling veroorzaakt een vermindering van de rijksbijdragen.

Overige overheidsbijdragen

Het betreft bijdragen van de gemeente Voorschoten. Deze is tweeledig:

- een gemeentelijke subsidie voor personeelskosten van de vakleerkracht lichamelijke oefening;
- een gemeentelijke subsidie voor onderwijsbeleid: deze vervalt per 2019.

Overige baten

Het betreft hier:

- ouderbijdragen;
- verhuur/medegebruik lokalen;
- overige (onvoorziene) baten.

Lasten

Personeelslasten

Uitgangspunt is de basisformatie voor de jaren 2018 en 2019 stabiel te houden: 26,8236 fte. Voor 2018 is 0,6829 fte vacatureruimte opgenomen, waardoor de totale formatie voor dat jaar 27,5065 fte bedraagt. Het betreft hier een tijdelijke vacature voor ondersteuning. Welke

⁵ bedragen x € 1.000

ondersteuning het betreft, zal nader moeten worden bepaald. Of deze ondersteuning gedurende volgende jaren kan worden voortgezet zal op een later tijdstip moeten worden gezien.

De basisformatie in 2020 is 26,3376 en daalt. Het verwachte leerlingenaantal voor dat jaar geeft aanleiding tot vermindering van het aantal formatieplaatsen. Hiermee zal in de periode 2018-2019 rekening moeten worden gehouden.

Onder deze post vallen ook de ouderbijdragen, die bij de Overige baten zijn opgenomen.

Investerings

Deze worden niet opgenomen in de begroting, wel op de balans.

Voor 2018 worden de volgende investeringen gedaan:

- ICT

Het betreft hier investeringen voor het vervangen van de huidige Activboards voor touchscreens en bijbehorende computers. In de jaren 2018 en 2019 zullen 4 borden worden vervangen. De verwachting voor 2020 is dat 2 borden aan vervanging toe zijn.

- Onderwijsleerpakket

Het betreft hier een mogelijke aanvulling van de huidige inventaris van het onderwijsleerpakket.

Afschrijvingen

In 2018 vinden afschrijvingen plaats op de nieuwe investeringen en reeds bestaande activa: ICT, inventaris, overige materiele voorzieningen en verbouwing.

Huisvestingslasten

Naast huur Ter Lips, jaarlijks onderhoud, energie en water, schoonmaak en heffingen, wordt gedoteerd voor meerjarenonderhoud. De dotatie is opgesteld op grond van het Meerjarenonderhoudsplan geldend voor de locatie Multatulilaan. Een meerjarenonderhoudsplan betreffende het interieur voor de locatie Ter Lips is niet aanwezig. Hierover zal contact worden opgenomen met de gemeente Voorschoten (eigenaar). € 10.000,- is opgenomen vanwege te verwachten schilderswerkzaamheden.

Overige lasten

Het betreft hier grotendeels de kosten die worden gemaakt t.b.v. aanschaf leermiddelen, kosten welke gemaakt worden voor de zorg voor leerlingen, alsmede licenties/kosten onderwijssoftware, systeembeheer en reproductiekosten.

Daarnaast administratie- en beheerslasten en overige lasten (kamp/schoolreis, cultuureducatie en huishouding)

Financiële lasten en baten

Rentebaten

De rente-inkomsten voor 2018 zijn begroot op € 3.000,-.

Voor 2019 en 2020 is € 2.500,- begroot. Dit vanwege de te verwachten ontwikkelingen van de spaarrentes.

De begroting over 2018 is conservatief opgesteld en gaat uit van een ongewijzigd beleid. De begroting laat een resultaat zien van € 68,-. De ervaring is dat gaandeweg het jaar het Rijk

vanwege herberekeningen, nabetalings zal verrichten. Dit heeft meegespeeld bij het opstellen van de begroting.

4.4 Beheerslasten

De VOS werkt met 1 brin-nummer en beschikt over een tweetal locaties. Alle overige scholen in Voorschoten beschikken over een eigen brin-nummer per locatie. Als gevolg hiervan loopt het bestuur de basisvergoeding voor één locatie mis.

4.5 Treasury

De Stichting VOS beheert de beschikbare overheidsmiddelen op zodanige wijze dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit voldoende zijn gewaarborgd. Om financiële risico's te minimaliseren beschikt de Stichting niet over beleggingen. Liquide middelen zijn op betaal- en spaarrekeningen gezet.

5. Toekomst en continuïteit

5.1 Ontwikkelingen

1. Regeringsbeleid: hoogte van de financiering.

Indien het volume van de financiële afdracht van de overheid afneemt, zou Stichting VOS gedurende een bepaalde tijd het hoofd boven water kunnen houden, gezien de stand van het eigen vermogen.

2. Daling van het leerlingenaantal.

De formatietoedeling vindt jaarlijks achteraf plaats. Het budget voor een schooljaar is gebaseerd op de leerling telling van 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar. Daling van het leerlingenaantal zal automatisch leiden tot een mindere inzet van personeel. De wijze waarop zal worden bepaald welke personen het betreft is vastgesteld.

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
Prognose	450	448	445	438	435
Pronexus					

De leerlingenaantallen zijn een prognose van de aantallen op de teldatum, 1 oktober, van het voorgaande jaar.

3. Dreigend lerarentekort.

Tot op heden lukt het ons, in geval van vacatures, goede leerkrachten aan te trekken. Er wordt landelijk een lerarentekort voorzien. Door goed werkgeverschap, het aantrekken van stagiaires en het behouden van een goede naam in de regionale onderwijswereld trachten we een aantrekkelijke partij te zijn voor werkzoekenden. Onderdeel hiervan is het in kaart brengen van de ervaren werkdruk bij leerkrachten en vervolgens hierop een antwoord trachten te vinden. In 2018 zal hiermee een start worden gemaakt.

4. Vervanging bij ziekte.

Een laag ziekteverzuim en een nog lager vervangingspercentage leidt er toe dat we ons moeten beraden op het eventueel zelf dragen van het vervangingsrisico. Hiertoe is een eerste aanzet gemaakt in 2017. Verwacht wordt in 2018 hierop een besluit te nemen.

5. Nieuwbouw – onderwijshuisvesting.

In de nabije omgeving van de locatie Ter Lips, zullen 300 woningen worden gebouwd. Deze woningen zullen ongetwijfeld nieuwe basisschoolleerlingen voor obs. de VOS opleveren. Over de wijze van huisvesten van deze toekomstige leerlingen is de school in goed overleg met de gemeente Voorschoten.

5.2 Continuïteitsparagraaf

Onderstaand is een aantal zaken opgenomen die een doorkijk geven op de toekomst.

Overzicht (verwachte) personeelsbezetting

	2018		2019		2020	
	wtf	loonkosten	wtf	loonkosten	wtf	loonkosten
DIR	2.6	€ 222.482	2.6	€ 222.482	2.6	€ 222.482
OOP	2.3	€ 97.831	2.3	€ 97.831	2.3	€ 97.831
OP	22.6	€ 1.495.591	21.9	€ 1.449.267	21.4	€ 1.416.179

Overzicht (verwachte) leerlingenaantallen

2018		2019	2020
Aantal leerlingen	450	448	445

Toelichting bij de verwachte personele bezetting en de verwachte leerlingenaantallen.

In 2013 had de school 494 leerlingen, het hoogste aantal tot op heden. Sindsdien is een lichte daling van het leerlingenaantal waar te nemen. Verwacht wordt dat deze lichte daling zich zal voortzetten. Wanneer deze krimp zal leiden tot verminderde personele inzet is afhankelijk van de grootte van de krimp en de oplevering van Starrenburg III. Wellicht is de verminderde personele inzet tegen die tijd op te vangen via natuurlijk verloop.

Verkorte balans (x € 1.000)	Balans 31-12-2017	Balans 31-12-2018	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Activa						
Materiële vaste activa	269	276	292	306	319	332
Financiële vaste activa	31	31	31	31	31	31
Vorderingen	179	180	180	180	180	180
Liquide middelen	1.275	1.276	1.280	1.275	1.254	1.293
	1.754	1.763	1.783	1.792	1.784	1.836
Passiva						
Eigen vermogen	1.276	1.276	1.293	1.296	1.323	1.350
Voorzieningen	257	267	270	276	241	266
Schulden lang	0	0	0	0	0	0
Schulden kort	221	220	220	220	220	220
	1.754	1.763	1.783	1.792	1.784	1.836
Resultatenrekening (x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Ministerie OCW	2.301	2.243	2.216	2.181	2.170	2.170
Overige overheidsbijdragen	21	11	10	10	10	10
Overige baten	46	20	20	20	20	20
Totaal baten	2.367	2.274	2.246	2.211	2.200	2.200
Personele lasten	1.849	1.860	1.834	1.815	1.779	1.779
Afschrijvingen	59	54	44	46	47	47
Huisvestingslasten	153	159	149	149	149	149
Overige instellingslasten	222	204	204	200	200	200
Totaal lasten	2.283	2.277	2.231	2.210	2.175	2.175
Saldo baten en lasten	84	-3	15	1	25	25
Financiële baten	3	3	2	2	2	2
Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	88	0	17	3	27	27

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2021
Personele lasten in % van totale lasten	81,0%	81,7%	82,2%	82,1%	81,8%	81,8%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	97,2%	98,6%	98,7%	98,6%	98,6%	98,6%
Resultaat in % van totale baten	3,7%	0,0%	0,8%	0,1%	1,2%	1,2%

Kengetallen	Realisatie 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Liquiditeitsratio	6,58	6,89	7,18	7,43	7,61	8,06
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	0,73	0,72	0,73	0,72	0,74	0,74
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	0,87	0,88	0,88	0,88	0,88	0,88
Kapitalisatiefactor (balanstot.excl.gebouwen/totale baten)	71,2%	75,8%	77,8%	79,6%	79,6%	82,0%

Toelichting bij de resultatenrekening.

Gaandeweg de jaren nemen de baten af. Dit wordt veroorzaakt door de te verwachten, lichte, daling van het aantal leerlingen. Het leerlingenaantal is immers bepalend voor de inkomsten van de school. Parallel aan de daling van het leerlingenaantal nemen de personele lasten af. Wellicht zal deze dalende lijn ombuigen, indien de overheidsbijdrage toeneemt, bijvoorbeeld in het kader van de werkdrukvermindering.

Daarnaast zullen de overige overheidsbijdragen afnemen. Het betreft hier het afbouwen van de subsidie welke de school ontvangt van de gemeente Voorschoten voor onderwijsondersteuning.

5.3 Risicoanalyse

De school hanteert een planning en control cyclus waarbij de directeur-bestuurder de ontwikkeling van de financiële resultaten bewaakt en periodiek verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht.

De basis voor de periodieke verantwoording vormt, naast de realisatie, de begroting. Daarnaast heeft de school een meerjarenbegroting, meerjarenplan, jaarplan en investeringsplan. De plannen worden door de directie-bestuurder opgesteld en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

Financiële en personele informatie is altijd beschikbaar in het online managementsysteem van OHM en wordt structureel gezien door de directie en de RvT.

Om interne risico's te beheersen, wordt functiescheiding toegepast binnen de school en tussen de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht. Tussen de directeur-bestuurder en haar administratieve dienstverlener, OHM, is een Service Level Agreement van toepassing.

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten zorgt de school ervoor dat voldoende eigen vermogen beschikbaar is.

Het systeem van interne risicobeheersing is in opzet toereikend en werkt adequaat. Om de rollen nog duidelijker te maken is de bestuursvorm op 1 januari 2017 omgezet van een Bestuur naar een RvT

Stichting Voorschotense Openbare School

Jaarrekening 2017

Telefoon: 071-5614694
Website: www.obsdevos.nl
E-mail: info@obsdevos.nl

Jaarrekening

Inhoudsopgave	33
Balans na resultaatbestemming per 31 december 2017	34
Staat van baten en lasten 2017	36
Kasstroomoverzicht 2017	37
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	38
Gegevens over de rechtspersoon	44
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2017	45
Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW	49
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	50
Toelichting op de staat van baten en lasten 2017	51
(Voorstel) bestemming van het resultaat	55
Gebeurtenissen na balansdatum	56
Overzicht verbonden partijen	57
WNT-verantwoording 2017	58
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	60

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2017

1	Activa	<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
		€	€
1.1.2	<i>Materiële vaste activa</i>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	66.940	70.754
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	141.400	143.482
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>61.499</u>	<u>57.426</u>
		269.839	271.662
1.1.3	<i>Financiële vaste activa</i>		
1.1.3.8	Leningen en waarborgsommen	<u>30.600</u>	<u>30.600</u>
		30.600	30.600
1.2.2	<i>Vorderingen</i>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	115.052	111.899
1.2.2.3	Gemeenten	22.322	13.623
1.2.2.10	Overige vorderingen	15.761	8.874
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>25.495</u>	<u>27.811</u>
		178.630	162.207
1.2.4	<i>Liquide middelen</i>		
1.2.4.2	Banken	<u>1.275.146</u>	<u>1.171.859</u>
		1.275.146	1.171.859
	Totaal Activa	<u><u>1.754.215</u></u>	<u><u>1.636.328</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2017

2	Passiva	<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.234.744	1.151.845
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	<u>41.114</u>	<u>36.330</u>
		1.275.858	1.188.175
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	30.561	22.463
2.2.3	Onderhoudsvoorzieningen	<u>226.650</u>	<u>193.955</u>
		257.211	216.418
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.8	Crediteuren	13.115	13.531
2.4.9.1	Loonheffing en premies	71.403	73.331
2.4.10	Pensioenpremies	20.305	17.601
2.4.12	Overige kortlopende schulden	9.079	12.032
2.4.19	Overlopende passiva	<u>107.244</u>	<u>115.240</u>
		221.146	231.735
	Totaal Passiva	<u><u>1.754.215</u></u>	<u><u>1.636.328</u></u>

Staat van baten en lasten 2017

	Realisatie 2017 In €	Begroting 2017 In €	Realisatie 2016 In €	
3	<u>Baten</u>			
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.300.666	2.171.595	2.168.297
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	20.592	16.000	20.385
3.5	Overige baten	45.919	18.500	39.372
	Totaal Baten	2.367.177	2.206.095	2.228.054
4	<u>Lasten</u>			
4.1	Personele lasten	1.849.228	1.820.257	1.806.602
4.2	Afschrijvingen	58.719	58.528	52.730
4.3	Huisvestingslasten	152.693	126.500	120.505
4.4	Overige instellingslasten	222.220	201.300	222.791
	Totaal Lasten	2.282.860	2.206.585	2.202.628
	Saldo baten en lasten	84.317	-490	25.426
5	<u>Financiële baten en lasten</u>			
5.1	Financiële baten	3.366	2.500	7.239
	Saldo financiële baten en lasten	3.366	2.500	7.239
	<u>Exploitatieresultaat</u>	87.683	2.010	32.665

Kasstroomoverzicht 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	84.317	25.426
Afschrijvingen	58.719	52.730
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	-16.423	53.192
- Kortlopende schulden	-10.589	-62.355
Mutaties voorzieningen	<u>40.793</u>	<u>7.879</u>
	156.817	76.872
Ontvangen interest	3.366	7.239
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	3.366	7.239
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	-56.896	-63.904
(Des)investeringen financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>-30.600</u>
	-56.896	-94.504
Mutatie liquide middelen	103.287	-10.393
Beginstand liquide middelen	1.171.859	1.182.252
Mutatie liquide middelen	<u>103.287</u>	<u>-10.393</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>1.275.146</u></u>	<u><u>1.171.859</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Voorschotense Openbare School verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de bestemmingsreserve onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische

levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	2,50%	5,00%
Meubilair		6,67%
Inventaris en apparatuur		12,50%
ICT	12,50%	20,00%
Leermiddelen		12,50%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van

waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Voorschotense Openbare School maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen tot 1 juli 2016 en regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 na 1 juli 2016.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve privaat

Deze private reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten uit eigen middelen van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming. Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) waar geen bestedingsplan aan ten grondslag ligt worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Niet-geoormerkte subsidies waaraan een specifiek bestedingsdoel is gekoppeld, worden op basis van een bestedingsplan toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42542
Naam instelling	Stichting Voorschotense Openbare School
KvK-nummer	51004364
Adres	Multatulilaan 92, 2251 ZM VOORSCHOTEN
Telefoon	071-5614694
E-mailadres	info@obsdevos.nl
Website	www.obsdevos.nl

Contactpersoon

Naam	De heer J.G. de Leeuw
Adres	Rooseveltstraat 18, 2321 BM Leiden
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

11AQ Openbare Basisschool De Vos

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2017

1 Activa

Vaste activa

Materiele vaste activa		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Investe-	Desinveste	Afschrij-	Boek
		prijs t/m	t/m	waarde	ringen	ringen	vingen	waarde
		2016	2016	31-dec-16	2017	2017	2017	31-dec-17
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	76.293	-5.539	70.754	0	0	-3.814	66.940
1.1.2.3.0	Meubilair	100.716	-41.401	59.315	1.704	0	-6.833	54.186
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	44.759	-4.632	40.127	0	0	-5.506	34.621
1.1.2.3.2	ICT	144.148	-100.108	44.040	34.887	0	-26.334	52.593
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	168.923	-111.497	57.426	20.305	0	-16.232	61.499
		534.839	-263.177	271.662	56.896	0	-58.719	269.839

Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Afschrijvingspercentages	
		prijs t/m	t/m	waarde	%	%
		2017	2017	31-dec-17		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	76.293	-9.353	66.940	2,50%	5,00%
1.1.2.3.0	Meubilair	102.420	-48.234	54.186	6,67%	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	44.759	-10.138	34.621	12,50%	
1.1.2.3.2	ICT	179.035	-126.442	52.593	12,50%	20,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	189.228	-127.729	61.499	12,50%	
		591.735	-321.896	269.839		

1.3 Financiële vaste activa		31-dec-17	31-dec-16
		in €	in €
1.1.3.8	Leningen, waarborgsommen en deposito's	30.600	30.600
		30.600	30.600

De post "Leningen en waarborgsommen" betreft waarborgsommen voor Snappet.

1.2.2 Vorderingen		31-dec-17	31-dec-16
		in €	in €
1.2.2.2	Ministerie van OCW	115.052	111.899
1.2.2.3	Gemeenten	22.322	13.623
1.2.2.10	Overige vorderingen	15.761	8.874
1.2.2.15	Overlopende activa	25.495	27.811
		178.630	162.207

	Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige	Saldo
Verloopstaat gemeenten	31-dec-16	2017	2017	2017	2017	31-dec-17
1.2.2.3.0 Gemeente subsidie vakonderwijs	13.623	13.623	13.951	0	0	13.951
1.2.2.3.2 Gemeente subsidie schoolbegeleiding	0	0	6.611	0	0	6.611
1.2.2.3.11 Gemeente subsidie schade/vandalisme	0	0	1.760	0	0	1.760
	<u>13.623</u>	<u>13.623</u>	<u>22.322</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>22.322</u>
					31-dec-17	31-dec-16
1.2.2.10 Overige vorderingen (specificatie)					in €	in €
1.2.2.6 Vorderingen op personeel					1.160	0
1.2.2.10.1 Vervangingsfonds					<u>14.601</u>	<u>8.874</u>
					<u>15.761</u>	<u>8.874</u>
					31-dec-17	31-dec-16
1.2.2.15 Overlopende activa (specificatie)					in €	in €
1.2.2.12 Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten					22.619	18.704
1.2.2.15 Overige overlopende activa					<u>2.876</u>	<u>9.107</u>
					<u>25.495</u>	<u>27.811</u>
					31-dec-17	31-dec-16
1.2.4 Liquide middelen					in €	in €
1.2.4.2 Banken					109.910	83.070
1.2.4.2.1 Spaarrekeningen					<u>1.165.236</u>	<u>1.088.789</u>
					<u>1.275.146</u>	<u>1.171.859</u>

2 **Passiva**

	31-dec-17	31-dec-16
	in €	in €
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1.1 Algemene reserve	1.234.744	1.151.845
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	41.114	36.330
	<u>1.275.858</u>	<u>1.188.175</u>

	Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
	31-dec-16	resultaat	mutaties	31-dec-17
2.1 Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1 Algemene reserve				
2.1.1.1.2 Algemene reserve	1.151.845	82.899	0	1.234.744
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)				
2.1.1.3.1 Overige algemene reserve private middelen	36.330	4.784	0	41.114
	<u>1.188.175</u>	<u>87.683</u>	<u>0</u>	<u>1.275.858</u>

	31-dec-17	31-dec-16
	in €	in €
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	30.561	22.463
2.2.3 Onderhoudsvoorzieningen	226.650	193.955
	<u>257.211</u>	<u>216.418</u>

	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
	31-dec-16	2017	2017	2017	31-dec-17
Specificatie voorzieningen					
dotaties / onttrekkingen					
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	22.463	11.005	-2.907	0	30.561
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	193.955	35.000	-2.305	0	226.650
	<u>216.418</u>	<u>46.005</u>	<u>-5.212</u>	<u>0</u>	<u>257.211</u>

	Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
	deel < 1 jr	deel 1- 5 jr	deel > 5 jr	31-dec-17
Specificatie naar looptijd				
voorzieningen				
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	2.251	15.602	12.708	30.561
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	25.074	115.254	86.322	226.650
	<u>27.325</u>	<u>130.856</u>	<u>99.030</u>	<u>257.211</u>

	31-dec-17	31-dec-16
	in €	in €
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.8 Crediteuren	13.115	13.531
2.4.9.1 Loonheffing en premies	71.403	73.331
2.4.10 Pensioenpremies	20.305	17.601
2.4.12 Overige kortlopende schulden	9.079	12.032
2.4.19 Overlopende passiva	107.244	115.240
	<u>221.146</u>	<u>231.735</u>

		31-dec-17	31-dec-16
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	0	290
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	9.079	10.155
2.4.12.3	Te verrekenen uitkeringen UWV	0	1.587
		<u>9.079</u>	<u>12.032</u>
		31-dec-17	31-dec-16
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.16.0	Ministerie van OCW	0	6.358
2.4.17	Rechten vakantiegeld	59.482	60.715
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	47.762	48.167
		<u>107.244</u>	<u>115.240</u>

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar cf beschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	gereed	niet gereed
Lerarenbeurs	775840	15-12-2016	10.899	10.899	X	
Totaal			10.899	10.899		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Saldo per 01-01-2017	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totaal kosten per 31-12-2017	Saldo nog te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Vanaf 1/1/2007 neemt de gemeente Voorschoten de beheerskosten van de locatie "Ter Lips" voor haar rekening. Vanaf deze datum betaalt de Stichting Vos een huurvergoeding aan de gemeente Voorschoten.

Langlopende contracten

Bij Stichting Voorschotense Openbare School lopen de volgende meerjarige contracten:

Onderwijsbureau Hollands Midden inzake administratieve dienstverlening, contract voor onbepaalde tijd, omvang ca € 34.000 per jaar.

Sharp: inzake huur en onderhoud van 3 kopieerapparaten, contract loopt van 1/7/2013 tot 30/6/2019.

Omvang ca € 15.000 per jaar.

Zonneveld inzake schoonmaak locatie Multatulilaan, contract voor 1 jaar, ingangsdatum 1/2/2012, opzegtermijn 3 maanden, omvang ca € 2.500 per maand.

Liander inzake transport elektriciteit, overeenkomst voor onbepaalde tijd, ingaande 10/2/2012.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2017

	Realisatie 2017 In €	Begroting 2017 In €	Realisatie 2016 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	1.556.806	1.483.793	1.486.491
3.1.1.1.3 OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	242.877	236.428	235.958
3.1.1.1.5 OCW prestatiebox	72.072	61.991	48.861
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	85.811	61.000	64.952
3.1.1.1.7 OCW materiële instandhouding	333.674	322.083	320.440
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	9.426	6.300	11.595
	2.300.666	2.171.595	2.168.297
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.0 Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	13.951	16.000	13.623
3.2.2.2.2 Gemeente overige bijdragen	6.641	0	6.762
	20.592	16.000	20.385
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	20.744	16.000	18.475
3.5.1 Verhuur	1.897	1.000	420
3.5.10.1 Vervangingsfonds bijdragen en subsidies	17.270	0	2.869
3.5.10.2 Overige baten	6.008	1.500	17.608
	45.919	18.500	39.372
Totaal baten	2.367.177	2.206.095	2.228.054

	Realisatie 2017 In €	Begroting 2017 In €	Realisatie 2016 In €	
Lasten				
<i>Loonkosten personeel</i>				
4.1.1.1	Loonkosten bestuur, directie en toezicht	221.400	217.543	220.097
4.1.1.2	Loonkosten onderwijzend personeel	1.465.740	1.447.819	1.426.712
4.1.1.3	Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	105.976	110.895	97.422
4.1.1.4	Loonkosten vervangingen	42.540	20.000	47.804
4.1.1.5	Loonkosten overig	0	0	-143
	1.835.656	1.796.257	1.791.892	
<i>Overige personele kosten</i>				
4.1.2.2.0	Inhuur personeel niet in loondienst	2.164	8.000	2.396
4.1.2.3.0	Scholing en opleiding personeel	22.830	20.000	34.149
4.1.2.3.1	Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	6.520	8.500	6.160
4.1.2.3.3	Representatie, bijeenkomsten en consumpties	649	500	156
4.1.2.3.4	Kosten kwaliteit en projecten	3.733	0	0
4.1.2.3.9	Overige personele kosten	5.370	3.000	8.482
4.1.2.1.11	Dotaties personele voorzieningen	11.005	0	-4.455
4.1.2.1.12	Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-2.907	0	0
	49.364	40.000	46.888	
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>				
4.1.3.2	Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-21.920	-16.000	-19.294
4.1.3.3	Uitkeringen (-/-)	-13.872	0	-12.884
	-35.792	-16.000	-32.178	
	1.849.228	1.820.257	1.806.602	
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>				
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	1.342.953	1.311.257	1.319.914
4.1.1.2	Sociale lasten	200.958	210.000	200.201
4.1.1.3	Premies Vf/Pf en Risicofonds	107.913	105.000	120.697
4.1.1.5	Pensioenlasten	183.832	170.000	151.080
	Totaal lonen en salarissen	1.835.656	1.796.257	1.791.892

In de pensioenlasten 2017 en 2016 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2017 gemiddeld 28,57 FTE's werkzaam (2016: 29,02 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2017	2016
Directie	2,62	2,62
Onderwijzend personeel	23,32	23,93
Onderwijs ondersteunend personeel	2,63	2,47
	28,57	29,02

	Realisatie 2017 In €	Begroting 2017 In €	Realisatie 2016 In €
Investerings			
4.2.0.3	1.704	0	0
4.2.0.4	20.305	36.500	19.920
4.2.0.5	0	0	39.809
4.2.0.6	34.887	20.000	4.175
4.2.0.10	-56.896	-56.500	-63.904
	0	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0	3.814	3.816	3.815
4.2.2.1	6.833	6.792	6.794
4.2.2.2	5.506	5.508	2.456
4.2.2.3	26.334	24.805	22.873
4.2.2.4	16.232	17.607	16.792
	58.719	58.528	52.730
Huisvestingslasten			
4.3.1.0	42.400	45.000	42.400
4.3.3.0	21.415	11.000	14.889
4.3.4.0	18.729	18.000	14.336
4.3.5.0	31.421	33.000	30.388
4.3.6.0	3.728	4.500	3.492
4.3.7.0	2.305	0	2.666
4.3.7.1	-2.305	0	-2.666
4.3.7.2	35.000	15.000	15.000
	152.693	126.500	120.505
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	34.387	32.500	35.642
4.4.1.1	3.987	2.000	3.221
4.4.1.2	4.692	3.500	4.351
4.4.1.3	1.545	1.500	1.108
4.4.1.4	163	1.500	90
4.4.1.5	4.903	4.800	4.835
4.4.1.6	1.528	2.500	1.991
4.4.1.8	7.326	0	1.675
4.4.1.9	3.419	5.000	14.464
	61.950	53.300	67.377
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	3.987	2.000	3.221
4.4.1.2	0	0	0
4.4.1.3	0	0	0
4.4.1.4	0	0	0
	3.987	2.000	3.221

	Realisatie 2017 In €	Begroting 2017 In €	Realisatie 2016 In €
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	83.171	74.500	81.100
4.4.3.1	18.276	17.000	18.663
4.4.2.0	3.447	1.000	3.164
4.4.2.1	15.848	23.000	18.091
	120.742	115.500	121.018
<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.4	29.124	25.500	26.254
4.4.5.1	10.404	7.000	8.142
	39.528	32.500	34.396
4.4	222.220	201.300	222.791
	Totaal lasten	2.282.860	2.206.585
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
6.1.1	3.366	2.500	7.239
	3.366	2.500	7.239
	Resultaat	87.683	2.010
	32.665	32.665	32.665

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2017 bedraagt € 87.683 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand	Bestemming	Overige	Stand
	31-dec-16	resultaat	mutaties	31-dec-17
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.151.845	82.899	0	1.234.744
Bestemmingsreserves privaat	36.330	4.784	0	41.114
	1.188.175	87.683	0	1.275.858

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand	Bestemming	Overige	Stand
	31-dec-16	resultaat	mutaties	31-dec-17
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.151.845	82.899	0	1.234.744
Overige algemene reserve private middelen	36.330	4.784	0	41.114
	1.188.175	87.683	0	1.275.858

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2017 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Vereniging	4

WNT-verantwoording 2017

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Voorschotense Openbare School van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2017 is € 107.000 Aantal punten 4

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>4</u>

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen	P.T.A. van Berkel		Naam 2		Naam 3	
Functie	Directeur-bestuurder					
Duur functievervulling	1-jan-17	31-dec-17				
Deeltijdfactor in fte	0,7					
Gewezen topfunctionaris? (fictieve) dienstbetrekking?	Nee Ja					
Bezoldiging						
Beloning incl. onkosten	52.628					
Beloning betaalbaar op termijn	8.144					
Subtotaal	60.772					
Individueel WNT-maximum	74.900					
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	60.772					
Motivering indien overschrijding						
Gegevens 2016						
Duur functievervulling	1-jan-16	31-dec-16				
Deeltijdfactor in fte						
Bezoldiging 2016						
Beloning incl. onkosten	52.383					
Beloning betaalbaar op termijn	6.789					
Totaal bezoldiging 2016	59.172					
Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen onder € 1500	J.A. Hoenen		M. Moll		M.P.C. Laurens	
Functie	Secretaris					
Duur functievervulling	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17
Bezoldiging						
Bezoldiging						
Individueel WNT-maximum						
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	0		0		500	
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt		nvt	
Gegevens 2016						
Duur functievervulling	1-jan-16	31-dec-16	1-jan-16	31-dec-16	1-jan-16	31-dec-16
Bezoldiging 2016						
Beloning incl. onkosten						
Beloning betaalbaar op termijn						
Totaal bezoldiging 2016	500		500		500	

Stichting Voorschotense Openbare School

	A.M. Overboom		L. Marijt		L.M. Schmeink	
Functie	Voorzitter		lid			
Duur functievervulling	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17
Bezoldiging						
Bezoldiging						
Individueel WNT-maximum						
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	500		500		0	
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt		nvt	
Gegevens 2016						
Duur functievervulling	1-jan-16	31-dec-16	1-jan-16	31-dec-16	1-jan-16	31-dec-16
Bezoldiging 2016						
Beloning incl. onkosten						
Beloning betaalbaar op termijn						
Totaal bezoldiging 2016	500		0		500	
	C. Dreef		Y. Keen-Middendorp			
Functie	lid		lid			
Duur functievervulling	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17		
Bezoldiging						
Bezoldiging						
Individueel WNT-maximum						
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	500		500			
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt			
Gegevens 2016						
Duur functievervulling	1-jan-16	31-dec-16	1-jan-16	31-dec-16		
Bezoldiging 2016						
Beloning incl. onkosten						
Beloning betaalbaar op termijn						
Totaal bezoldiging 2016	500		0			

4442-A/8 juni 2018
Behandeld door:
E.D. de Jong AA

Website: www.accountantskoeleman.nl

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

BTW nr.: NL8127.49.959.B.01

KvK nr.: 28099585

AFM vergunning nr: 13000598

ING bank: 67.56.65.531

IBAN: NL71 INGB 0675 6655 31

BIC: INGBNL2A

STRIKT VERTROUWELIJK

Aan het bestuur van:
Stichting Voorschotense Openbare School
Multatulilaan 92
2251 ZM VOORSCHOTEN

Betreft: **CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel:

Wij hebben de jaarrekening van 2017 van Stichting Voorschotense Openbare School te Voorschoten gecontroleerd, welke jaarrekening is opgenomen in het jaarverslag en bestaat uit 28 pagina's, te weten paginanummers 32 t/m 59.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Voorschotense Openbare School op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2017, sluitend met een balanstotaal ad € 1.754.215,-;
2. De staat van baten en lasten over 2017, sluitend met een batig exploitatieresultaat ad € 87.683,-;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

4442-A

Controleverklaring 2017

Pagina 1 van 4

Behorend bij de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017
van Stichting Voorschotense Openbare School
sluitend met een balanstotaal ad € 1.754.215,- en
een batig exploitatieresultaat ad € 87.683,-

Vestiging Hilversum

Vreelandseweg 7

1216 CG Hilversum

Telefoon: 035 - 6244 341

E-mail: welkom@accountantskoeleman.nl

Vestiging Voorschoten

Kon. Wilhelminalaan 8

2252 GN Voorschoten

Telefoon: 071 - 5617 950

E-mail: voorschoten@accountantskoeleman.nl

Vestiging Amsterdam

Mensinge 28

1083 HC Amsterdam

Telefoon: 035 - 6244 341

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Voorschotense Openbare School, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons doel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving in onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het bestuur en de intern toezichthouder voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening. In overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De intern toezichthouder is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van de financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de intern toezichthouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar boven zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hilversum, 8 juni 2018

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

Was getekend: E.D. de Jong
Accountant-Administratieconsulent